

Szerkesztőség: Hadórhivatal és nyomda: Bulev Regele Ferdinand (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. — Süretnyom: Közlöny, Arad —: Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona kiadása és rotációs nyomása. Menteslenk naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Évente 840. félévre 420. negyedévre 210. havonta 70 Lej. Külföldre havonta 50 Lej feljebb. —: Egves szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. —: (Bucarestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint —:

49-ik évfolyam, 294. szám

Főszerkesztő: SIAUBER JOZSEF
1897—1932.

Szombat, 1933. december 30

Meggyilkolták Duca miniszterelnököt

Négy revolverlövés ölte meg a sinaiai királyi kastélyból távozó kormányelnököt — Kézigránátot dobtak feléje a merénylők a halálos revolverlövések eldördülése után

A merénylet után a tömeg meg akarta lincselni a vaspárdista merénylőt

— Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának részletes telefonjelentései —

Mélységesen megdöbbenő merénylet hírért röpitette világgá péntekről szombatra virradó éjszaka a bécsi rádió leadóállomása. A hír, amelyet egész Európában legezsző az osztrák főváros rádió-hírszolgálatára adott le, villámgyorsasággal száguldotta be az egész kontinentst és mindenütt megrázta a lelkeket. Duca miniszterelnököt pénteken este Sinaiban, amidőn az uralkodó kihallgatásáról távozott, ahol a január hó 10-ikén összeülő parlament munkaprogramjáról referált, a királyi kastély közelében galád módon négy revolverlövessel meggyilkolták. Az eddigi híreink szerint, négy fiatalember lesett a miniszterelnökre a sinaiai vasutállomás peronján és egyikük abban a pillanatban, amidőn megpillantotta Ducát, négyszer rásütötte revolverét. Mind a négy golyó a meglepett miniszterelnök fejébe furdott, Duca azonnal meghalt. Holttestét azonnal a királyi kastélyba vitték, ahol ideiglenesen ravatalra helyezték a kastély egyik földszinti termében.

A merénylet lefolyását kiegészítő bucaresti-i jelentéseink arról adnak hírt, hogy a halálos revolverlövéseket egy kézigránát robbanása követte. Az elvetemedett merénylők előbb egy kézigránátot vágtek a kastélyból érkezett miniszterelnök lábál elé: ez a kézigránát azonban már csak a halott miniszterelnököt találta és hívei közül sebesített meg többeket. A miniszterelnök halálát a revolverlövések okozták.

A döbbenetes hírt, amely lelke legmélyéig megrázta az új politikai éra eredményei előtt álló országot, csakhamar megerősítette a bécsi és budapesti Studio rádió-leadása is, amely fél tizenegy óra körül újlag ismertette a véres eseményt. Az egész ország népe tudomást szerzett az éjjeli órákban a jelentőségében ma még beláthatatlan büntényről és az ország minden nagyobb városában — dacára a késő éjjeli óráknak, — mindenütt mélységes felháborodással tárgyalták a bekövetkezett tragédia jelentőségét. Ebben a pillanatban még nem látni tisztán, hogy a négy halálos revolvergolyót milyen kezek és milyen felforgató törekvések indították: hol főzték ki ezt a megdöbbenő tervet, amely egyik napról a másikra döntötte gyászba az országot. Mindezeknek a feleletre-váró kérdéseknek tisztázása, az illetékes hatóságokra vár. A kormányra pedig — amelynek élető lelkét és nagykonceptiójú vezérét találta a királyi palota előtt a gyilkos lövedék — az a feladat hárul, hogy erélyes kézzel szerezzen megtorlást a helyrehozhat-

lan bűnre és felgöngyöltve a tragédiát-okozó felelőtlenség egész láthatatlan szövevényét, kiírta egyszer s mindenkorra az anarkiával fenyegető terrorista alakulatokat az ország életéből és valósítsa meg maradéktalanul ép-

pen annak a férfinak kormányprogramját, aki a rendet a fegyelmet, a közélet erkölcsi és anyagi tisztaságának célkitűzéseit hirdetve, az ország népeért végzett munkája közben esett el az uralkodó kastélya előtti perronon.

Bucurestiből telefonálja az Aradi Közlöny tudósítója: Duca miniszterelnök ma délután audiencián jelent meg az uralkodónál a sinaiai Peles-kastélyban. A kihallgatás egy óra hosszát tartott, majd a miniszterelnök kíséretének tagjaival együtt, a sinaiai vasuti állomásra ment, miután az esti vonattal akart visszatérni a fővárosba. A vonatnak körülbelül egy óras késése volt és Duca miniszterelnök környe-

zetével az állomás peronján sétált. A miniszterelnök rendkívül jó hangulatban volt és kedélyesen elbeszélgetett környezetével. Senki sem sejtette, hogy néhány perc múlva halálos tragédia játszódik le a félig világos perronon.

Amikor a miniszterelnök séta közben a perron egyik sötétebb helyére ért, váratlan esemény történt. Egy fiatalember a miniszterelnök elé ugrott, revolvért rántott és

gyors egymásutánban négy lövést adott le Ducára, akit mind a négy golyó a fején talált el. A miniszterelnök összeesett és nyomban meghalt.

Hatalmas pánik keletkezett az állomás peronján, a környezet tagjai segítségért kiáltottak, összefutott az állomás egész személyzete és riadt összevisszaság uralkodott percekig át. A merénylőnek a revolverlövések leadása után még annyi ideje volt, hogy

kézigránátot rántott elő és a földön fekvő miniszterelnök felé dobta. A kézigránát felrobbant és Duca kíséretének tagjai közül Costinescu volt bucaresti-i főpolgármestert súlyosan megsebesítette. Costinescu is azonnal összeesett és véresen vitték be az elsőosztályú váróterembe.

Az uralkodó pár perc múlva megdöbbenéssel értesült a pályaudvaron lejárt szódott véres eseményekről, melynek halálos áldozata éppen kormányának elnöke lett, akivel egész délután az új parlament munkaprogramjáról tanácskoztak. A király azonnal intézkedett, hogy

a miniszterelnök holttestét a pályaudvarról autón a Peles-kastélyba szállítsák, ahol ideiglenesen ravatalra helyezték. Közben telefonrendeletet adott, hogy a kormány legidősebb tagja, dr. Anghelescu közoktatásiügyi miniszter azonnal jöjjen Sinaiba.

A menekülni akaró merénylőt elfogták, s a sinaiai rendőrségre szállították, ahol kihallgatása még a késő éjszakai órákban folvik.

A fővárosban a megdöbbenő hír óriási izgalmat keltett, a bucaresti-i lapok tudósítói autón száguldottak Sinaiba, hogy részletes tudósítást adjanak lapjuknak. Az emberek csoportokba verődve tárgyalták a hírt. A kormánytagjai a miniszterelnökségre siettek, ahol tanácskozásokat folytattak.

Előreláthatólag a kormány még az éjszaka folyamán tartott tanácskozásain szigorú intézkedéseket léptetnek életbe.

Legszebb szerencse griliás malacok legnagyobb Königstorfer cukrász-
legelőcsőbb választókban dákban 5008

A kormány hivatalos kommunikéje a gyilkosságról

Éjszaka fél kettőkor jelenti telefonon az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítója: A tragikus esemény után a kormány tagjai minisztertanácsot tartottak, amelyről éjjelután a következő kommunikéját adták ki:

Ma este 22 órakor a szinajai pályaudvar peronján négy revolverlövessel meggyilkolták I. G. DUCA miniszterelnököt. A gyilkos: Nicolae Constantinescu kereskedelmi akadémiai hallgató, akinek két büntársa volt. A merénylő a Vasgárda tagja. Kihallgatása alkalmával bevallotta, hogy már régebben készült a merényletre. Az uralkodó kívánságára a holttestet a Peleskastélyba szállították, ahol felravatalozták. Constantinescu a halálos revolverlövésnek leadása után kézigranátot is dobott, hogy a keletkezett pánikban elmenekülhessen, de ez nem sikerült neki. A kézigranát felrobbanásakor súlyosan megsebesült VLAHIDE miniszterelnökségi államtitkár, APOSTOLESCU és PETRE rendőrtisztek, valamint COSTINESCU volt bucaresti-i főpolgármester. Az állomáson várta a vonatot egy

hatvantagú kirándulótársaság is, amelynek nagyrésze köztisztviselőkből állott. Duca a társaság felé ment, hogy a kirándulók vezetőjét, PERTIANUT üdvözölje és kezet szorítson vele. Ekkor ugrott elő a sötétből a merénylő diák, aki hátulról rálőtt a miniszterelnökre, akit fején találtak a golyók. Constantinescunak két büntársa volt, akiknek sikerült a merénylet folytán keletkezett zürzavarban elmenekülniük. A két büntárs: Calimachi Jancu, egy turtucaiai kávéfia, valamint Doru Belimachi, a bucaresti-i Excelsior Hotel portásának fia.

Szombaton reggel 6 órakor szállítják ünnepélyes keretek között a meggyilkolt miniszterelnök holttestét a fővárosba. Reggel 6 órakor Slavescu pénzügyi és Manolescu-Strunga földművelésügyi államtitkár kísérik a koporsót Bucurestibe. Duca holttestét az Atheneul-ban ravatalozzák fel. A meggyilkolt miniszterelnököt a nemzet halottjának nyilvánítják és nemzeti temetést rendeznek.

Éjszakai minisztertanács Sinaiában

Éjszaka fél három órakor jelenti az Aradi Közlöny külön tudósítója Bucurestiből: A fővárosban a késő éjszakai órák dacára óriási tömegek hullámanak az uccákon és a miniszterelnökségi palota előtt nagy csoportokban állanak és várják a híreket. A miniszterelnökségen, valamint a liberális klubban állandó sürgés-forgás van, autók százai várakoznak, mindenfelé hatalmas izgalom uralkodik. A gyilkosság híre mindenfelé a legnagyobb felháborodást keltette.

A merénylőről, valamint a merénylet részleteiről még a következőket sikerült kideríteni:

Nicolae Constantinescu, a merénylő diák 26 éves, a kereskedelmi akadémia hallgatója és a jelenlegi választások alkalmával Fogaras megyében a vasgárdista-lista vezetője volt.

Galati-i származású fiatalember. Összesen hat lövést adott le a miniszterelnökre, akit két golyó a fején, egy pedig a vállán talált el. A másik két, elmenekült büntárs szintén kereskedelmi akadémiai hallgató és a rendőrség előreláthatólag még az éjszakai órákban letartóztatja a bujkáló merénylőket.

A felháborodott közönség a merénylet után meg akarta hincselni a gyilkost és a rendőrségnek csak a legnagyobb erőfeszítés árán sikerült megmenteni a tömeg kezéből.

Kihallgatása alkalmával a gyilkos kijelentette, hogy elismeri, hogy Duca jó román, azonban azért követett el ellene merényletet, mert szabdkörműves és túlzottan nemzetközi politikát folytatott.

A rendőrség hatalmas apparátussal folytatja a nyomozást. A merénylet után kiküldték mindazokat, akik az állomás peronján tartózkodtak.

Az uralkodó a kormány összes tagjait Sinaiába kérte és ma éjszaka minisztertanácsot tartanak a király elnökletével. A merénylet híre országsszerte felháborodást és mély részvétet keltett. Az elsők között volt Bratianu György, akit részvétét fejezte ki.

Duca özvegyéhez az összes nártvezérek részvétáviratot intéztek, többek között Maniu Gyula és Bratianu György. A temetés előreláthatólag vasárnap lesz.

A kormány tagjai nagyszabású előkészületeket rendeltek el a meggyilkolt miniszterelnök temetésére vonatkozólag. Az impozáns nemzeti temetés éppen olyan keretek között folyik le, mint 1927-ben Bratianu Ionel végtisztessége. Inculet belügyminiszter rendeletet adott ki az éjszakai órákban, hogy keressék ki 1927. évből azt a Monitorul Oficialt, amely részletesen beszámolt arról, milyen körülmények közepette ment végbe Bratianu Ionel temetése és ugyanolyan módon rendezik meg Duca I. Gheorghe-ét is.

A merénylet híre Aradon

A tragikusvégi merénylet híre Aradon még az éjjeli órák előtt terjedt el. Az Aradi Közlöny plakátjai tizenegy órakor jelentek meg a kávéházakban és jelentéseinkből mindenki mély megdöbbenéssel értesült a miniszterelnök meggyilkolásáról. Dr. Groza János megyei prefektus, Vulpe József kabinetigazgató, dr. Moga Romulus rendőrkvesztor, Clorrescu Tache szigurancafőnök percek alatt megjelentek a kivilágított ablaku megyei prefektúra épületében, hogy megtegyék intézkedéseiket, amelyeket a rendkívüli hír parancsolólag tett szükségessé. Moga dr. rendőrkvesztor intézkedésére

éjjelkor Arad valamennyi zenés mulatóhelyén, éttermében és kávéházában megszűnt a zene és a szórakozóhelyeket bezárták.

A rendőrkvesztor intézkedésére berendelték az összes rendőrtisztviselőket,

akikkel ismertette a helyzetet, majd pedig utasítást adott arra, hogy az éjszakai óráktól kezdve a rendőrség egész személyzete permanenciában maradjon. A rendőrkvesztor egyben rendelkezést adott ki arravonatkozólag is, hogy az uccán megkettőzött őrijáratok cirkuljanak. Minden rendőrszem mellé egy csendőrt is kirendeltek.

Groza János dr. értesítette a tragikus eseményről Marcus Mihály dr.-t, az aradmegyei liberális-párt elnökét, aki a késő éjszakai órákig maradt a prefekturán.

Az Aradi Közlöny munkatársa éjjel egy órakor beszélgetést folytatott Groza János dr. prefektussal, aki a következőket jelentette ki:

— A megdöbbentő eseményről, amely mindannyiunkat mélyen megrendített, eddig csak szűk-

Az „Aradi Közlöny” Bucurestiben a következő újságkioszkokban kapható:

„Hotel Stanescu”-val szemben (Str. Regalan.)
Calea Victoriei. Picadilly-kávéházzal szemben.
Calea Victoriei és Boulevardul Academiá mindkét sarkán.

„Athene Palace” szállodával szemben levő sarkokból.

„Grand Hotel”-el szemben, a főposta sarkán.

Duca I. Gheorghe miniszterelnök 1879-ben született. Felsőbb tanulmányait Párisban végezte, ahol joghallgató volt és kitüntetéssel doktorált. Hazatérése után tehetségét a szövetkezési mozgalmak szolgálatába állította. A politikai mozgalmakban 1907. óta vesz részt, amikor a liberális-párt tagjaként mandátumot kapott. Azóta egyfolytában tagja a Kamarának. Harmincegy éves korában már közoktatásügyi miniszter volt és nagy koncepciója, éleslátása és energiája általános tiszteletet szerzett számára. A közoktatásügyi tárcán kívül a földművelésügyi és a külügyi tárcát is vezette. Több ízben képviselte nagy sikerrel Romániát a Népszövetség előtt, ahol felszólalásaival feltűnést keltett. Bratianu Ionel életében már nagy szerepet játszott a liberális-pártban, az akkori pártvezér bizalmasa volt és Bratianu halála után ő került a liberális-párt elnöki székébe. 1926-ban, az Averescu-kormány idején szintén a külügyminiszteri tárcát kapta. Miniszterelnökké 1933. őszén nevezte ki az uralkodó és tevékenysége teljében érte a gyilkos merénylet, amely derékban törte ketté lendületteljesen felfelé-ívelő karrierjét.

Duca utolsó aradi látogatása

Duca I. Gheorghe 1929-ben járt utolsó ízben Aradon. A liberális-párt akkoriban ellenzékben volt és Duca ellenőrző-körutat végzett s a vidéki tagozatok munkáját vizsgálta felül. Aradon a Salacz-uccai volt Újságíróklub nagytermében rendeztek nagy bankettet, amelyen többek között Duca is felszólalt. Mindössze egy napig tartózkodott városunkban a pártvezér, aki érdekes intervjut adott az Aradi Közlöny munkatársának.

szavu távirati jelentést kaptam. A táviratban a belügyminisztérium értesíti a prefekturát a miniszterelnök ellen elkövetett merényletről, egyben pedig tudatja velünk, hogy a kormány minisztertanácsra ült össze és ezen tárgyalja meg azokat az intézkedéseket, amelyeknek életbeléptetését szükségesnek látja. Mi egész éjszaka permanenciában maradtunk és itt várjuk meg a kormány utasításait, hogy azoknak azonnal érvényt szerezhessünk.

A prefekturán egész éjszaka csengett a telefon. Magánszemélyek, fősolgabírák, községi jegyzők érdeklődtek az eseményről, amelyet az első pillanatokban nem akartak, nem is tudtak elhinni. Az örökké aktív Vulpe József most halkán beszél, lábujjhegyen jár, mindenki csendes, csak néha hallatszik egy-egy mondat:

a gyász hangulata ülte meg a prefekturális szobákat

és annak, aki ide belép, önkéntelenül az az érzése, hogy halott fekszik a szomszéd szobában...

Aradra érkezett értesítés szerint Duca miniszterelnököt vasárnap temetik. A liberális-párt aradi szervezetét a temetésen Marcus Mihály dr. elnök képviseli, aki a szombati nap folyamán utazik a fővárosba.

Megölte vetélytársnőjét tizenöt fejszecsapással

Györből jelentik: A közeli Locsman községben Rosner Julia 24 éves leánynak, a falu szépeinek évek óta udvarolt Kovács János jómódu gazdaleány. A fiatalember szülei nem jó szemmel nézték az udvarlást és néhány héttel ezelőtt, Kovács, szülei befolyására meg is szakította összeköttetését Rosner Juliával és egy jómódu fiatal leánynak, Ramer Szidóniának kezdett udvarolni.

A szép Julia tegnap felkereste Ramer Szidóniát, aki neki jó barátja volt régebben és kicsalta a község határába. Itt azután tizenöt fejszecsapással megölte ellenfelét, majd azután nyugodtan hazament lakására és lefeküdt. Aldozatát reggel megtalálták az arra járó emberek és a csendőrség gyanúja mindjárt Rosner Julia felé irányult. A gyilkos leányt előállították és az csakhamar bevallotta, hogy féltékenységből ölte meg Ramer Szidóniát.

Télviz idején melegebb mint nyáron..?

Igen, a motor munkája által elért hőmérséklet télen nagyobb lesz, mint nyáron. A hóval borított, fagyott és járhatatlan utak megterhelik a motort. A radiátor felhevülése nem fordul elő, csak nyáron. Ezért megköveteltetik, hogy a téli olaj ezt a nehéz és kétszeres hivatását teljesítse. Az összes előadódható hőmérsékletcsökkenések alatt az olaj meg kell hogy tartsa a folyékonyágát, hogy ezáltal a könnyed indulást biztosítsa s ezenkívül ellen kell állnia a hőségnek is. Az ARCTIC MOBIL-OIL megfelel mindkét fentebbi követelménynek

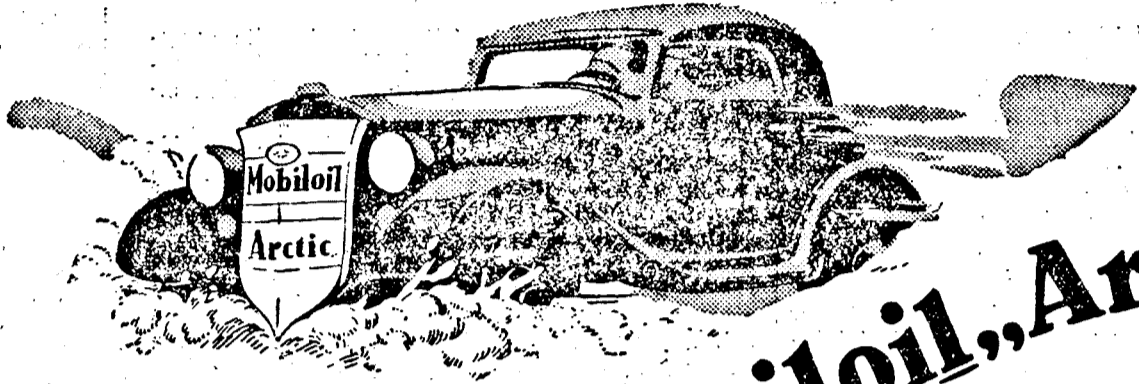
teljesen. Ezen olaj ellenállása biztosítja ugy télen, mint nyáron a motor normális működését. Ma az ARCTIC MOBIL-OIL a téli utasnak pótolhatatlan és elmaradhatatlan társa.

Nem szükséges, hogy északsarki hideg legyen...

Nem föltétlenül szükséges, hogy mérhetetlen hideg uralkodjék, elég, ha a termométer zéró alá száll s máris megkezdődnek az indulással járó különféle nehézségek s ha az utas nincs idejében ellátva megfelelő téli olajjal, a

gép normális működése veszélyeztetve van. Téves hinni, mintha csupán az olaj folyékonyága biztosítaná a biztos és gyors indulási lehetőséget. Alig egynéhány kilométer távon a motor eléri az ő normális temperaturáját s csupán ekkor megy át az olaj az igazi tűzpróbán a szó szoros értelmében. Csak ilyenkor észlelhető igazán az olaj ellenállóképessége a meleggel szemben, ami ugyanolyan fontos, mint a hideg elleni kitartása is. Az ARCTIC MOBIL-OIL mindkét problémát megoldja s ezáltal a motor téli biztonságát fenntartja s egy kellemes és jó utazást biztosít.

Télen biztonságot nyújt Mobiloil „Arctic”

Az automobilizmus téli idényi „A” betűje

nem jelent mást, mint „ARCTIC” vagyis MOBIL-OIL ARCTIC-ot jelent, mely olaj kevés utánajárást és abszolút kényelmes utazást biztosít télen.

Bizonyára vannak még oly olajok, melyek zéró alatt is folyékonyak még, de nem megfelelőek ezen olajok akkor, ha a motor kihasználása próbára van téve. A MOBIL-OIL ARCTIC mindenkor megállja a helyét száz-

százalékban. Bármennyire is járatlan valaki az automobilkezelésben, el nem feledheti, hogy az automobilizálás „A” betűje az ARCTIC MOBIL-OIL-t jelenti.

Jótanácsok az autósok számára

Autódat vagy motorbiciklidet soha kölcsön ne add! Csak kellemetlenséget okozol magadnak és még rá is fizetsz.

Ha nincsen autód vagy motorbiciklid, de kirándulásra akarsz menni, mondd barátodnak: ... a biztos olajozás végett használj MOBIL-

OIL ARCTIC-ot s ekkor biztosra veszi, hogy speciálista vagy az autókezelésben és reádbizba azt.

Ha hölgygel utazol, hogy szimpátiáját megszerezd, mondd, hogy elegánsan vezet! S ha egy urral utazol s szükséged van az ő protekciójára, szédítsd meg egy technikai elbeszélgetéssel, de mindenkor említsd a MOBIL-OIL ARCTIC-ot, mert minden autós pártolja az ARCTIC MOBIL-OIL-t, mint egyedüli megbízható utitársat.

Bestiális kéjgyilkosság**ügyében nyomoz a budapesti rendőrség**

Feldarabolt férfiholttest-részeket találják Alagon és Újpesten — Egy titokzatos „vörös asszony” kosarakba rejtve hordja szét a rettentő hullarészeket

Budapestről jelentik: A rendőrség teljes apparátussal nyomoz annak a nagy szenzációt keltett gyilkosságnak a tetteseit után, amelyet tegnap leplezték le. Tegnap reggel Alagon, a Klapka-ucca 2. számú ház lakói — *Berta* Lajos gyári munkás és családja — borzalmas leletre bukkantak.

A hátsó kerítés mellett ugyanis egy bestiális kegyetlenséggel feldarabolt férfi megcsontított törzsét és egyik lábát, többi darabját pedig ma Újpesten találták meg.

Pénteken délelőtt ugyanis egyik újpesti péküzem segédje a műhely udvarán foglalkozott, amikor

egy gyanus asszonnyal találkozott, aki az udvaron keresztül a mellékhelyiségbe ment.

A segédnek feltűnő volt az asszony viselkedése és amikor eltávozott, utána ment a mellékhelyiségbe, ahol véres husdarabokat talált. A segéd az esetről értesítette az újpesti rendőrséget, amely azonban csak akkor lett figyelmes a dologra, amikor a budapesti délutáni lapok megírták, hogy emberi hullarészeket találtak csütörtökön délután Alagon. Az újpesti rendőrség erre szintén megindította a nyomozást, a pékműhely udvarán levő mellékhelyiségből felvitették az ott talált hulladarabokat és azokat alaposabban megvizsgáltatták orvosszakértőkkel. Ekkor derült csak ki, hogy egy idősebb férfi törzsének egyes részei voltak a mellékhelyiségbe dobva, sőt

ott volt az egyik törzsdarabon a nyak is, a melyen szurt sebeket találtak.

A szenzációs felfedezésről rögtön értesítették az alagi csendőrséget és most már közösen folytatták a nyomozást. Lehetségesnek tartják, hogy a meggyilkolt és feldarabolt ember azonos a hetekkel

ezelőtt gyanus körülmények között eltűnt *Király* Lajos budapesti tűzoltóval. Megállapították azt is, hogy az áldozatot csak két-három nappal ezelőtt gyilkolták meg. A holttest részeit a budapesti bonctani intézetbe szállították úgy Alagról, mint Újpestről és ott igyekeznek azokat összeilleszteni. Az eddigi feltevések szerint

a gyilkosságban többen vehettek részt, köztük szerepelhetett egy mészáros is, mert a hulla feldarabolása szakértői kézre vall.

Az Alagon és Újpesten talált holttest részek ügyében a nyomozás a délutáni órákban szenzációs fordulatot vett. Az újpesti rendőrség újabb tüzetes szemlét tartott az újpesti Árpád-uccában levő péküzem illemhelyén és ezúttal a holttest két felső karját is megtalálták. Erről úgy sejtik, hogy

az áldozat egy 35 év körüli izmos férfi lehetett.

Részletesen kihallgatták újból az ügy egyetlen ko-

ronatanuját, *Maszlai* József péksegédet, aki látta a titokzatos asszonyt. A segéd elmondta, hogy szerdán délelőtt a műhely udvarán

egy vörösarcú asszonyt pillantott meg, aki két karján egy-egy gyékénykosarat vitt.

Látszott, hogy a kosár tele van valamivel és hogy az asszony alig tudja azokat cipelni. Látta azt is, hogy az ismeretlen nő bement az illemhelyre, ahonnan egy-két perc múlva távozott és ekkor már a két kosarat az egyik kezében vitte. A segéd eléje állt és megkérdezte tőle, hogy mit rejtett el a félreeső helyen. Az asszony erre zavarba jött, nem válaszolt, hanem tovább akart sietni. *Maszlainak* még gyanusabbá vált a dolog, beszaladt az üzletbe, jelentette gazdájának a dolgot, majd rendőrré szaladt. Közben azonban

a titokzatos asszony nyomtalanul eltűnt a környékről.

A péksegéd pontos személyleírását adott az asszonnyal. Megállapították azt is, hogy előzőleg ugyanaz az asszony egy *Bécsi-uccai* házban, az egyik lakótól az illemhely kulcsát kérte. Be is ment ide is, de a két kosár tartalmát tovább vitte magával, mert látta, hogy a modern alkalmatlanságba a nagyobb husdarabokat nem tudja bedobni. A budapesti rendőrség nagy apparátussal nyomozza a rejtélyes ügyet.

CORSO! Ujévi műsor! Ma Erdélyi premier!

Lillian Harvey
tündöklő operettje

Öfensége autója!

Bécs, Bucuresil, Budapest-el egyidőben vetítjük, ezen világsiker aratott, hatalmas tőkével rendezett, pazar kiállítású operettet.

Dec. 31-én este 11 órakor nagy Szilveszteri előadás malao-sorsolással.
A 3 órai előadás 8, 12, 16, 20 lejas helyárrakkal.

Pezső Andrényi gyártmány Szilveszterre 125 lej, Likőrök nagy választékban. Rumok literenként már 58 lejtől kapható: **JAKUBOVITS** csemege-üzletében a város-házával szemben. 4994

Fekete Tivadar Ady-cikksorozata

Színház—Művészet—Irodalom

Ady Endrének hat hónapig aradi jogász volt a titkára

Dr. Raicu Aurél élményei és emlékei Adyval és Adyról

Holdvilágos fehér uton,
Mikor az égi pásztorok
Kergetik a felhő-nyájukat,
Patkóttanul felénk, felénk
Ügetnek a halál-lovak.

Nesztelen, gyilkos paripák
S árnyék-lovagok hátukon,
Bus, néma árnyék-lovagok.
A Hold is fél és elbuvik
Ha jönnek a fehér uton...

... A hölgy, aki Ady Endrének a „Halál lovain” című versét szavalja, egy aradi uriszalón bársonyfüggönyei és sárga hangulatlámpái között, fehér selyem estélyi toalettben van s nem állva deklamál, hanem félig hátradölvé, egy nagy fotelben, sőt nem is deklamál, hanem csak elmondja azt, amit a költő álmódott. Éjfél felé jár az idő, a kis kerekasztalokon csupa erős ital, konyak, meg gin, amilyeneket a költő szeretett.

Mellettem ül dr. Raicu Aurél, a kintinó aradi ügyvéd. S mialatt a dáma recitál, halkán a fütembe sugja:

— Ott voltam a szanatóriumban, amikor ezt a verset írta...

Nem kérdezhetek semmit. A nagy csöndben tovább hangzik a vers:

Honnan jönnek, ki tudja ezt?
Az egész világ szendereg...

Hanem amikor felcsattan a taps és utána két pillanatig sóhajok cikáznak, még ma is, akkor megkérdem dr. Raicut:

— Hogy volt ön együtt Adyval?

A Városmajor-szanatórium kvartettje
Dr. Raicu kicsit nehezen indul el, de aztán belendül:

— Kölyökkjogász voltam, másodéves, Budapesten, 1912-ben. Ady már nagy költő, egy ország ünneplő, diadalkörutakon jár Magyarország vidéki városaiban, centruma az irodalmi és emberi érdeklődésnek. Erre az időre esik az én édesanyám súlyos betegsége, akit a Városmajor-szanatóriumban ápolnak. A szanatórium főorvos-igazgatója, dr. Kozmutza, az orvososa dr. Mladin Virgil.

— Csak nem a radnai körorvos?

— De igen, ugyanaz. Kozmutza és Mladin doktorok kezelték az édesanyámat és ezek voltak Ady orvosai is. A költőnek különben semmi baja sem volt, csak annyi, hogy elvonták tőle az alkoholt. Végérvényesen és veszedelmesen a szesz rabja volt már, amikor dr. Kozmutza egyszer elfogta az uccán, kocsiba ültette, bevitte a szanatóriumba és megkezdte az alkohol-elvonókurát. Így ismerkedtem meg Ady Endrével, akivel csakhamar baráti közelségbe jutottam. Tulajdonképpen négyen voltunk: ez a Városmajor-szanatóriumi kvartett Adyból, Mladin doktorból és egy cserhátsurányi származású gentri főhadnagyból: **Lövész Nándor**ból és persze belőlem állott.

Ady átlépt az alkoholtólalmat

— Én csak arra emlékszem ma már, hogy Ady százával kapta a női leveleket. Ilyenkor ha a szobájában együtt voltunk, kedvesen, főlényesen mondta ha jött a posta:

— „Titkárcám, bontsd fel a leveleket és olvasd fel, hogy mit irnak a bestiák!”

— Nem tulozok, de legalább ezer szerelmes levelet olvastam fel Ady Endrének, akinek szűkebb társaságához tartozott még ebben az időben **Böloni György** is. De a hét hét napjából Ady csak öt napon keresztül tartotta be az alkoholtólalmat. Az ötödik, hatodik napon már olyan ideges lett, hogy szinte sajnáltam. Ilyenkor megvártuk azt, amíg Kozmutza dr. lefekszik aludni és Mladin doktorral és Lövészvel tíz óra után megszőktünk a szanatóriumból. Lumpoltunk persze, de ezen a téren Adyval nem lehetett versenyezni. Nem győztük vele az ivást, korcsmáról-korcsmára járt, de volt olyan eset is, hogy a szanatóriumból egyenesen a lakására hajtottunk. Aztán ebben az időben az „Angol királynő”-ben lakott, gyönyörűen be-

rendezett, kellemes szobában, itt fogadta nagyrészt a hét végére megbeszélte látogatásokat, amelyeknek jelentős hányada a szerelmes levelek olvasásán át izzott valósággá.

»A munka nemesítő»

— Arra is emlékszem, hogy Ady olyan rövid ceruzákkal írta a verseit, hogy alig lehetett látni, amikor ír, mintha az asztalt simogatta volna. Egyszer a félig nyitott szanatóriumi szobába betévedt egy idősebb beteg asszony. Később Ady mesélte maga, hogy a kéziratából fölpillantva „meglátta Ubrik Borbálát” és minden illúziója elment a versírásról.

— Egyszer az „Angol Királynő”-beli szobában a társaság arról vitatkozott, hogy milyen szép dolog a munka, s hogy az ember főcélja az életben nem is lehet más, mint az, hogy dolgozzék. Ady csöndesen hallgatta ezt a vitát és egyetlenegy mondatot szólt bele:

— Igen, fiuk, a munka nemesítő!

— Csakhogy én sohasem felejttem el, hogy ezt milyen hanghordozással mondta. Rekedt és még is gyönyörű hangján végigrezgett ebben a pillanatban a góg, a szatira, a főlény, a magyar ur patópáli nemtörődömsége és az a keserűség, hogy végeredményben neki is dolgoznia kell, még beteg is, mert a „Nyugat” naponta küld hozzá verséért. Ő jóval előbb nemes volt már, mielőtt dolgozni kezdett...

Raicu dr. alig emlékszik többre, még csak arra talán, hogy Ady Endrétől akkor bucsuzott, amikor az édesanyja meghalt és haza kellett hozni Raicu Elenát Aradra. Akkor kiköltözött az ifjú jogász a Városmajor-szanatóriumból és hazajött a Marospartra eltemetni az édesanyját, de ezt az emléket, hogy Ady „titkára” volt, nem felejtí el soha.

... A deklamáló hölgy ujra recitálni kezd, a sárga lámpák fényében finom, barna feje megvilágul és a sziluettje megjelenik a falon. És hangja végigszalad az idegeken, amikor az „Elillant évek szülőhegyén” című verset kezdi el:

Tort ülök az ellillant évek
Szülőhegyén és vidáman buggyan
Torkomon a szüreti ének.

Laurisin Lajos, a budapesti Opera világhírű tenoristája

a január 4-iki szimfónikus hangverseny szólistája
Kodály Psalmus Hungaricusát adja elő Aradon a Temesvári Városi Zenekar és a Magyar Dalárda 200 tagu együttese

Arad. A közeledő újév első nagy zenei eseménye kétségtelenül a temesvári Városi Szimfónikus Zenekar és a Zenebarátok Egyesülete egyesített, 70 tagu zenekarának január negyedik aradi rendkívüli hangversenye, a temesvári Magyar Dalárda 150 tagu vegyeskarának. Laurisin Lajos, a budapesti Opera világhírű tenoristájának és Artner Ally hangversenyének közreműködésével. Karnagy: Radu Urletianu, a bucaresti-i Opera volt igazgatója.

Minden kommentár helyett közöljük a hangverseny műsorát. Az első szám Enescu György első román rapszódiaja. Következik Pahlen amerikai komponista „Negerlieder” című néger dalciklusa, zenekarral előadja Artner Ally hangversenyének. A harmadik műsorszám Blancafort modern spanyol zeneszerző. Manuel de Falla tanítványának Mati di festa című népies, spanyol motívumokra felépített zenekari szvitje. Az est fény-

* A „Tessék beszélni” sorozatos előadása. Ma este indul el diadalútjára a „Tessék beszélni” revü-operett-szenzáció, amelyből díszesebb, hatalmasabb premiere esztendőnk óta nem volt a színháznak. Ez a területség mindenholon előadandó. A jó hangulatról gondoskodik a remekül pergő előadás, amelynek tegegyében áll az a rendkívüli esemény, hogy a zenekart Timár Ila vezényli és meg kell állapítani, hogy a primadonna pompás dirigens. A főszereplők: Somlay Julia, Dálnoky Dudas, Hegyessy Magda, Gömörly Emma, Tanyogh Péter, M. Szendrey Mihály, Kun. Kozma, Szabó, Lenkey, Bárszay, Odry, akik Erdélynek valóban legkiválóbb operettegyüttesét alkotják. Az operett-revü értékét honorálja az a körülmény, hogy a darab nemcsak ma este 9 órakor, de vasárnap délután 3, 6 és este 9 órakor, vagyis Szilveszter estjén, ezenkívül újévkor hasonlóan 3, 6 és 9 órakor lesz műsorom.

Világmarkák:

Philips, Orion, Standard, Kapach, Belmont, stb. rádiók

Veres László cégnél,

v. Boros Beni-tér 47.

4740

Bemutatás vételkötelezettség nélkül.

* Az aradi színház igazgatósága külön felhívja a közönség figyelmét arra, hogy vasárnap és hétfőn 3—3 előadást tart. Mindkét napon az előadások kezdete 3, 6 és 9 óra, tehát a vasárnap esti előadások nem az eddig hirdetett fél 7 és fél 10 órakor kezdődnek.

* Mi az a „Tükör”? Ezzel a címmel a budapesti Franklin Társulat új havifolyóiratot indított meg, a mely tartalmával, kiállításával egyaránt eseménye a magyar sajtónak. A régi és kedves emlékü „Vasárnapi Ujság” nemes tradíciói elevenednek meg ebben az új folyóiratban, természetesen a mai korhoz és a mai lélehez alkalmazva. A páratlanul gazdag kiállításban megjelenő folyóirat mindenkit érdekelné fog s ezért hangsúlyozottan hívjuk fel rá minden olvasónk figyelmét. Ingyenes mutatószámot a kiadónivali kívánságra szívesen küld. A „Tükör” kiadónivali: Budapest, IV., Egyetem-ucca 4. A „Tükör” egyes számának ára 28 lej. Előfizetés egy évre 300 lej.

Ha Budapásra utazik, okvetlen nézze meg a

Terézköruti Szinpad

10 éves fennállásának jubiláris műsorát

„SALDO 1933.”

Zenés és mulatságos revü 20 képből.

Játszák: Vadnai László, Rajna Alice, Kókény Ilona, Illosvay Rózsi, Gárdonyi. Herzeg, Kövály. Ma. lári, Radó, Komlós, Lengyel Gizli, Szónyi Lenke, Szabó Erzszi, Saas Olyi, Keglevich Marietta, Götz Erzszi, Kompóthy, Fenyő, Vértés. Barna, Haesek é. Sajó.

Konferál: Vadnai László a Terézköruti Szinpadon. a legdrágább hely P. 450. Vasárnap és ünnepnap délután P. 3.—

Szilveszteri és Újévi pezsgő-szükségletét

az ujonnan létesült **D E N O E L-pezsőgyárban**, Arad, Piata Avram lécu 16., szereze be. Grand Vin Demi Sec-félédes. — Gout Americain Extra Dry-szár. Gyári eladás 12 palacktól kezdődőleg. 4976

Aradra helyezi át a kormány a temesvári egészségügyi vezérfelügyelőséget

Uj megbízatás vár hírek szerint Groza János dr. megyei prefektusra — Mi készül a megyében..? — Eredményes harc indul a pusztító tbc., a malária és a venerikus betegségek ellen

A megyei prefektus nyilatkozata jövőd terveiről

A választások lezajlása után úgy Aradmegye, mint Aradváros közigazgatási központjain újra kezd minden a régi, megszokott kerékvágásába zökkenni vissza. A kormánypárti hívek szakadatlan felvonulásában lényeges apály állott be, különösen Groza János dr. megyei prefektus hivatalaszobájában: az állást akarók inkább Ursu János dr. polgármester előszobájában adnak egymásnak találkozókat, nehogy lemaradjanak az új rezsim által nyújtott lehetőségek mögött. A politikai változás rohamosztagosainak felvonulása azonban rendszerint eredménytelen, mert a liberális kormány nem kíván lényeges változtatásokat a közigazgatásban: ami állás pedig volna, az rendszerint „nem konvenniál” a szorgalmas előszobázóknak... Így van ez minden kormányváltás és parlamenti választás után.

Nyílt titok azonban, hogy a megyei közigazgatásban számos kisebb jelentőségű személyi változás történt. Jegyzők és községi pénztárosok cseréltek helyet; többen pedig egyszersmindkorra kénytelenek távozni helyeikről, mert kiderült, hogy kinevezetésüknek formahibái voltak. Az Aradi Közlöny munkatársa a megyei közigazgatás eseményeiről beszélgetett Groza János dr. megyei prefektussal, aki a közeli napok közigazgatási eseményeiről a következőket mondotta:

— Az eddigi tapasztalataim és megfigyelésem nyomán arra az elhatározásra jutottam, hogy magam személyesen fogom a közeljövőben végigvizsgálni az egyes járások szerint a megye közigazgatási gépezetét, különös tekintettel éppen a községek költségvetésére. Ezeknek felülvizsgálata után kerül sor a központi megyei költségvetés összeállítására,

melyből könyörtelenül le kívánom faragni a parazita-jellegű tételeket.

A gazdaságosság és a praktikusság kell, hogy jellemesse szerintem a megyei költségvetést a központban éppúgy, mint a legkisebb községben. Ugyanakkor pedig, amidőn megvédeni kívánom a községi adózókat a felesleges közterhek vállalásától, módozatokat fogok keresni arra is, hogy

milyen uton emeljük az egyes községi háztartások kereseti lehetőségeit.

Ezáltal, úgy hiszem, sok felesleges teherrel sikerül megszabadítani a megye közteljesítő lakosságát.

— Ami a megyei költségvetés egyes tételeit illeti: különös figyelemmel kívánok lenni a megyei utak rendbehozatalára és további karbantartására, — mondotta a megyei prefektus. — Erre a célra megfelelő nagyságú összeget kívánok felvenni a jövő évi költségvetésbe. Egy másik tervem az, hogy

hathatós, konkrét intézkedésekkel fogunk hozzá végre is a tuberkulózis, a malária és a venerikus betegségek leküzdéséhez. Ezt a célt diszpenzerek felállításával kívánom elérni

s hogy jó irányban kezdtem munkához, ezt a tényt igazolja az egyetlen új diszpanzer felállítása, melyet Halmágyon sikerült eddig megvalósítanom. Persze ez az egy intézmény még megközelítőleg sem elégíti ki a szükségletet: legalább is hat-hét diszpanzert kell felállítanunk a megye különböző járaiban, hogy áldásos működésük hatása érezhetővé váljék. Meggyőződésem az, — mondotta Groza dr. — hogy ugyis, mint a megye prefektusa, ugyis, mint orvos, hivatásomat akkor fogom a legmegfelelőbbben betölteni, ha az akták ellenjegyzésének monoton munkája helyett magam állok az aktív építőmunkák élére.

Az utóbbi napokban egyébként hírek terjedtek el Arad közigazgatási és egészségügyi köreiből, hogy Arad egy új közintézménnyel gyarapodik már a közeljövőben. A hírek arról vétek tudni, hogy éppen Groza János dr. megyei prefektus kezdeményezésére az egészségügyi kormány azzal a gondolattal foglalkozik, hogy

az eddig Temesváron működő kerületi közegészségügyi vezérfelügyelőséget, amelynek utolsó vezetője Candea dr. volt — Aradra helyezze át.

Erre a hírre vonatkozólag Groza dr. a következőket jelentette ki:

— Magam is hallottam erről a tervről, sőt

A hölgyek kedvelt ünnepi ajándéka a

5 fleurs
POUDRE
FORVIL

azzal kiegészítve is, hogy engem kíván kinevezni az egészségügyi miniszter ur az Aradra áthelyezendő kerületi vezérfelügyelőség élére. Ez a tény semmi esetre sem érintené természetesen prefektusi megbízatásomat. Ki kell azonban jelentenem, hogy mindez még a jövő zenéje csupán. Mi itt, Aradmegye közigazgatásának élén, hűségesen kívánjuk szolgálni a pártvezér és a miniszterelnök intencióit: legelső sorban is tehát ezek a rendelkezések irányadók számunkra. Akár tehát a prefektusi székéből, akár a párt egyszerű közkatónájaként kell érvényt szerezni a központi akaratnak: mi azt minden körülmények között teljesítjük.

A megyei prefektus nyilatkozata tehát nem cáfolja az érdekes hírt, amely az egészségügyi vezérfelügyelőség áthelyezéséről érkezett hozzánk, de egyelőre nem is erősíti meg. Bizonyosra vehető azonban az, hogy az új kormány Aradon még számos fontos és jelentőségteljes változást kíván keresztülvédeni a hatósági vezetők személyes megbízatásait illetően, amelyekre a januári hónapban kerül sor a megyei és városi tanácsok feloszlatásával és az interimár-bizottságok kinevezetésével együtt. (—ab)

Sláger!

Sláger!

Sláger!

A FEKETE KIGYÓ

Az ó- és új esztendő egyik legjobb filmje. HOLNAPTOL A SELECTBEN.

Roosevelt békeszózata a fegyverkező hatalmakhoz

Amerika hajlandó a világ jólétének előmozdítása érdekében akcióba lépni — A támadó-fegyverek fokozatos megsemmisítését követeli az Egyesült-Államok elnöke

WASHINGTONBÓL jelentik: Roosevelt elnök tegnap nagyobb beszédet tartott arról, hogy miképpen lehetne biztosítani a világbékét. Szerinte elérkezett az idő annak kijelentésére, hogy Amerika mindenképpen el kell lépjen a fegyveres közbelépésnek. A Nép-

szövetség a világörök egyik támasztó-pillére. Noha Amerika nem akar továbbra sem a Nép-szövetség tagja lenni, mégis hajlandó a világ jólétének előmozdításában részt venni és közreműködni.

A világ lakosságának kilencven százaléka

hajlandó fegyveres erejét tovább csökkenteni, ha azt más nemzetek is megteszik. Ha a kilencven százalék rá tudja venni a hátralévő tíz százalékot arra, hogy a saját eszével gondolkozzék és ne engedje másról vezetett magát, akkor meglesz a tartós és tényleges béke. Minden nemzetnek ki kell jelenteni, hogy hajlandó fokozatosan, néhány éven belül megsemmisíteni támadó fegyvereit és fegyveres erejének semmi részét sem engedni, hogy az ország határát átlépje. Ha egy ilyen egyezményt a nagy többség aláírna, akkor könnyű lenne megállapítani, hogy mely nemzetek akarnak rátörni a szomszédjaikra.

Aradvárosi mozik műsora

Central-Mozgó: Ma utoljára: A FŐHERCEG-NŐ TITKÁRA Főszerepekben: Liane Hald és Willy Forst. Délután 3 órakor mérsékelt helyárral.

Select-Mozgó: Ma utoljára: ALATTUNK A POKOL! Főszerepekben: Robert Montgomery, Madge Evans, Walter Huston, Jimmy Durante. Délután 3 órakor mérsékelt helyárral.

ANNY ONDRA

világrekordja a kacagtatás terén

A szerelmes szálloda

Premier holnap

CENTRAL

Ujévi malacot és bőrös-pecsenyát olcsó áron **Czmor Testvérek-nél** Strada Metianu (Forray-u.) 5004

HIREK

Gergely püspök ujévi pásztorlevele

Ma jelent meg Gergely, aradi görög keleti püspök ujévi pásztorlevele, amelyet a papsághoz és a hívekhez intézett. A költői szárnyalású és nemes gondolatokban gazdag pásztorlevélben a püspök a múlt év eseményeit vázolja és a remény fátylóját gyújtja meg az ujév küszöbén. Megemlékezik a püspök a pásztorlevélben az iszákosságról és a híveknek azt ajánlja, hogy térjenek vissza az istenes, egyszerű élet útjára. Megemlékezik arról is, hogy éppen a jómódu házaknál arról panaszkodnak, hogy egy gyermeket sem tudnak a családok eltartani. Gergely püspök a régi időköt idézi, amikor egy család 10-12 gyermeket nevelt fel. Ezekben az időkben azonban az emberek szerényebb keretek között éltek és mindenekfölött nem hiányzott belőlük az a szent hit és meggyőződés, hogy fel tudják nevelni gyermekeiket.

— Ujév napján — írja a püspök — *mindannyian boldog ujévet kívánnak egymásnak, ugyanakkor pedig mindent elkövetnek, hogy felebarátaiknak keserűséget okozzanak. Meg kell szünnie a rosszindulat, a bosszúállás szellemének és vissza kell térni az evangélium egyedül üdvöztető útjára.*

A pásztorlevél könyörgéssel fejeződik be, amelyben Gergely püspök II. Károly királyért, a nemzetért és a hazáért imádkozik, majd pedig boldog ujévet kíván híveinek.

— **IDŐPROGNÓZIS:** Enyhe és esős idő várható.

— **A bolgár király színajai látogatása.** Bucarestből jelentik: Boris bolgár király előreláthatólag január 24-ikén érkezik Sinaiába, ahol nagyban folynak az előkészületek ünnepélyes fogadtatására.

— **A francia légügyi miniszter** Bucarestben. Bucarestből jelentik: A fővárosban tegnapi várak Pierre Cot francia légügyi miniszter és Costes aviatikus megérkezését. Az előkelő vendégek azonban az időjárási viszonyok miatt nem startolhattak és csak holnap érkeznek meg Bucarestbe. A francia légügyi miniszter holnap indul Isztambulból és a Fekete-tengeren át repül Bucarestbe. A banaasa-i repülőterén minden előkészületet megtettek a vendégek fogadtatására.

— **Benes Szófiába készül.** Szófiából jelentik: Politikai körökben úgy tudják, hogy a bolgár kormány a kisantant külügyminisztereinek zágrábi értekezlete alkalmával Benes csehszlovák külügyminisztert meghívja Szófiába.

December 31-én, vasárnap jelenik meg

Paál Jób új riportregényének első riportja az Aradi Közlönyben

— Felrobbant egy regáti hajóműhely. Bucarestből jelentik: A főváros közelében lévő Babesti községben ma felrobbant egy hajóműhely. A robbanás következtében egy Stefan Popescu nevű hajómunkás súlyosan megsebesült. A hatóságok vizsgálatot vezettek be annak megállapítására, hogy a szerencsétlenségért kit terhel felelősség.

Bőrkeztük

a legjobb minőségben, flanel béléses, teveszőr béléses, teveszőr csatos, dlsznóbőr autóhoz a

legolcsóbb és legjobb

MANEA-nál

megyeházzal szemben. Consum-tag.

— Elfoglalta hivatalát Aradváros delegált alpolgármestere. Mint az Aradi Közlöny olvasói előtt ismeretes, a belügyminiszter Ursu János dr.-t delegálta Aradváros főpolgármesteri teendőinek. Tatu János és Constantinescu Sándort pedig az alpolgármesteri teendők ellátására. Mindaddig Constantinescu nem foglalta el hivatalát: ez azonban pénteken délelben bekövetkezett. Constantinescut delegált polgármestertársai örömmel üdvöztették hivatalában.

— **Meghalt a „Pécsi Napló” főszerkesztője.** Pécsről jelentik: Lenkey Lajos, a „Pécsi Napló” főszerkesztője, a vidéki magyar újságírók nesztora, 69 éves korában meghalt. Lenkey halála tragikus körülmények között történt. A napokban a törvényszék épülete előtt megcsuszott a járdán, elesett és combtörést szenvedett. Két nap előtt betegsége tüdőgyulladással komplikálódott és ma szívbénulás következtében állott be a halála.

— **Kloroformos vasuti rablók garázdálkodása.** Iasiból jelentik: Vakmerő rablótámadás történt tegnap a balti—iasi vasutvonalon. Eddig ismeretlen tettesek kloroformmal elaltatták az egyik másod-osztályú fülkében egy Weissmann nevű utast, akitől 150 ezer lej készpénzt és több értékű tárgyat elraboltak. Weissmann csak egy óra után tért eszméletre és ekkor azonnal jelentést tett az eseményről a hatóságoknak, amelyek erélyes nyomozást vezettek be a tettesek kézrekerítésére.

— **Az „Ardeal” tűzkatasztrófiája.** Konstantinábul jelentik: Ma reggel hat órakor a constantinábuli kikötőben kigyulladt az „Ardeal” nevű gőzös. A tüzet csak a délutáni órákban sikerült eloltani. A kár többmillió lejt tesz ki. A constantinábuli partvidéket egyébként néhány napja olyan sűrű köd borítja, hogy a kikötői hatóságok megtiltották a hajóknak a kikötőbe való befutását vagy a kikötőből való távozását.

Decembervégi zápor

Amerikában százával fagynak meg az emberek a 40 fokos hidegben. Tegnapielőtt még a szomszédban ették a választókat nálunk is a pártokivül áhó óhes ordások, a gesztenyesítő nénike pedig ott fagyott meg a sarkon és — ma, 1933. december hó 29-én, este 8 órakor megnyitak a csodálatos ég csatornái és megeredt Arad felett a decembervégi zápor... Bolond idők! — sőhajthatnánk a költővel, ha lenne kedvünk hozzá. De kinek van kedve még emiatt is sőhajtani? Bolond év volt a haldokló 1933. bolond módon tünik el az idő sodrában. A munkanélküli pedig, aki most kereshetett volna pár lejt a hólapátolásért, morogva húzódik be a kapualjba a nyakába csurgó eső elől: elviszi a havat az égi konkurencia, nyoma se marad 1934-re... És ki fogja kutatni egy nap múlva már, hogy hová lett a tavalyi hó...?

— **Megnyit a Városi Kávéház.** Aradváros vezetőségének karácsonyi meglepetéseként, kedden délután, karácsony másodnapján megnyitott a Városi Kávéház hónapok óta üresen álló helyisége. A városvezetés végre is meghallgatta a kávéház egykori pincéreseinek kérelmét és megengedte számukra, hogy saját rezsiükben megnyissák és mindaddig vezessék a kávéházat, míg a város új árlejtésre nem bocsátja a helyiség bérletét. A Városi Kávéház termekedden délután teljes fényárban világosodtak ki és a kávéház régi törzsvendégei már a szerdai napon újra megjelentek megszokott asztalaik mellett.

A VILÁG TRONJA

Paál Jób riportregénye a pápa birodalmáról az 1934. év legnagyobb szenzációja.

— **Titokzatos haláleset Mikelakán.** A mikelakai község háza előtt holtan találták meg Dragalits Gyula 25 éves mikelakai kerékgyártósegédet. Értéstitették a rendőrséget, amelynek részéről Margescu komiszár ment ki dr. Plesa orvossal. A hatósági orvos gyanús foltokat talált a halott ember testének különböző részein, amelyek mérgezésre engednek következtetni, azonban az sem látszik kizártnak, hogy szívvelhűdés folytán következett be a haláleset. A rendőrség az ügyészséghez fordult, amely — tekintettel a gyanús körülményre — elrendelte a holttest felboncolását, ami ma délután fog megtörténni.

— **A Hakoah szilveszteri estélyére sikerült lekötni a híres temesvári Jost boy jazzt.** Ez, valamint más szenzációs attrakciók biztositják az est sikerét.

SILVESTER ESTE a hadirokkant tiszték egyesületi helyiségében

Bdul. Regina Maria 21. sz. alatt, ahol nagy meglepetés és szórakoztató játékokon kívül elősöranu zenekar és kitünően felszerelt falatozó áll a nagyközönség rendelkezésére. 4999 Reklám árak! Belépti díj nincs.

— **Katolikus estély Pankotán.** Pankotáról jelentik: A pankotai római katolikus templom ének-kara karácsony másodnapján a Kaiser-féle vendéglőben nagyszabású műsoros estét rendezett. A vendéglő nagytermét zsufolásig megtöltötte a helyi előkelőség, akik felekezeti és nemzetiségi különbség nélkül vettek részt a jólsikerült estélyen. A műsorban énekszámok után dr. Kienitz Géza plébános következett, aki a gazdasági válságról tartott előadást. Szerepeltek még nagy sikerrel: Stefola Margit, Stéger Andrásné, Péter Magda, Pecho Gusztáv, ifj. Detz Károly és Weisz Zsuzsa. A rendezés nehéz munkája Stéger Andrásné és Kovács Jenő kántortanító vállaira szakadt.

Asszonyom!

Ön pénzének ellensége, ha az ujévi malacokat, bőrös-pecsenyének valót **nem EISELE hentesüzletében szerzi be.**

Kilogrammonként 50 lej, olcsóbb mint bárhol.

— **Katasztrófa fenyegeti Byrd ezredes délsarki expedícióját.** New-Yorkból jelentik: Byrd ezredes, aki másfél hónappal ezelőtt a „Jakob Ruppert” nevű hajóval a déli sark ismeretlen részeinek felkutatására indult, két nap óta a déli arktisz vidékéről kétségbeesett rádiójelentéseket ad le. Byrd hajója rendkívül súlyos jégzajlás közepébe került és a rádiójelentés szerint 30-40 méter magas jéghegyek fenyegetik a hajót. Súlyosbitotta a helyzetet még az is, hogy az arktisz vidékén tíz nap óta rettenetes viharok dülnek és a hajó mint valami játékszer repül a jéghegyek között ide-oda. A helyzet két nappal ezelőtt válságosra fordult, amennyiben a rettenetes vihar következtében a hajó kazánjába tengervíz nyomult. Csak a legnagyobb erőfeszítés árán sikerült a kazánt vízmentesíteni, azonban a gépek leállottak, mert a kazán fűtése közel 48 óráig kereszttől lehetetlen volt. Ezen 48 óra alatt a hajó teljesen a hullámok játékának volt kiszolgáltatva és a „Jakob Ruppert” alaposan megrongálódott. Byrd legutolsó rádiójelentésében sürgős segítséget kér.

Ujbor 10 lejért

óborok, aszu, csemege-szólló kaphatók: 4905

Messzer borpince

volt Teleky-ueca 7. szúm.

— Az 1934-es év horoszkópja. Aki meg akarja tudni a jövő év titkát, valamint saját jövőjét, az vegyen részt Szilveszter este a Magyar Ott-homban tartandó (volt Zrinyi-u. 8.) táncestélyen. Ez lesz az ujév első szenzációs mulatsága és minden résztvevő egy évre szóló kellemes, jó hangulatot szerez magának. Mindenkit szívesen látunk.

— **Elveszett egy Rákóczy József névre szóló nyugdíjkönyvecske** Kérem a megtalálót, hogy jutalom ellenében adja le az Aradi Közlöny kiadó-hivatalában.

Egy ismeretlen új világ

ezernyi titokzatos szépsége rejtelmeseu szent élete elevenedik meg egy hónapon keresztül Paál Jób új riportregényében, az ARADI KÖZLÖNY hasábjain.

— Ma az alanti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot.

FÖLDES: Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.)
KÁRPÁTI: Bul. Reg. Ferd. (Boros Béni-tér.)
ROZSNYAI: Piata Avram Iancu (Szabadság-t.)

Ha kényelmesen és kellemesen akar szórakozni Szilveszterkor foglaltasson AUER-nél Malac és pezsgősorsolás! Tánc- és szépségverseny!

— A TRÓNÖRÖKÖS FIRENZÉBEN. Rómából jelentik: Mihály vajda, román trónörökös tegnap Firenzébe érkezett, hogy találkozzék anyjával, Heléna királynéval. Az állomáson a királynén kívül Pál görög herceg és Irén hercegnő, a királyné testvérei fogadták.

— Előadás a Magyar Otthonban. Hatalmas közönség előtt tartotta meg Gabos Jenő dr., az Iparosotthon kiváló jogtanácsosa és ügyésze rendkívül érdekes előadását, amelyben az ipar fejlődésének történetét ismertette a történelmi idők kezdetétől napjainkig, megemlékezve az ipar halhatatlan nagyjairól, a kőbaltá ismeretlen feltalálójától Marconiig. Ezt a hatalmas anyagot rendkívül tömören, népszerűen és mindenképp élvezetesen dolgozta fel, végigvezette a hallgatóságot az egyiptomi, görög, római műhelyeken, majd a középkortól kezdve nagyobb lendületet vevő ipari fejlődés nevezetesebb állomásain keresztül a könyvnyomtatás, gőzgép, fonó-, szövő-, varrógép, acélgépjáratás, elektro- és rádiótechnika nagyvívű feltalálói és kifejlesztői rövid élettörténetét tárta érdekesen a hallgatóság elé. Az emberi előrehaladás és kultúra halhatatlan harcosai között megemlékezett a haditechnika továbbfejlesztőiről is, valamint az ipari téren világhírnevet szerző nőkről, majd az ipar magyar nagyságainak ismertetésével fejezte be a mindvégig belibincselően érdekes előadást, amelyet a közönség lelkes tapsal jutalmazott. — „A kultúra nagyjai” című sorozat következő előadója dr. Windholz Béla, aki az orvostudomány nagyjait ismerteti január 5-én, pénteken este 7 órakor.

Aranybeszolgáltatási kényszert léptettek életbe Amerikában

Washingtonból jelentik: Morgenthau kincstári államtitkár elrendelte, hogy az Egyesült Államok területén minden aranyat be kell szolgáltatni a kincstári hivatalnak. A rendeltől azt remélik, hogy 530—550 millió értékű dugaranyat kényszerítenek az államkincstárba rejtékhelyéről.

SIMA

DEZSŐ v. aradi gimnáziumi tanár képeinek utolsó kiállítása a Kulturpalota kistermében. Nyitva: december 31-től — január 15-ig naponta 9—1-ig és délután 3—7-ig. 4987

— Az aradi Református Nőszövetség teaestélye. A Szilveszter egyik legjobb mulatságának ígérkezik az aradi Református Nőszövetség táncos tea-estélye, amelyet 1933. december 31-én, este 8 órai kezdettel rendeznek a „Fehér Kereszt” nagytermében. Az est tiszta jövedelmét a szegény gyermekek felsegélyezésére fordítják.

Rövidesen Erdélyi premier Aradon!

Utolsó férfi a földön (Éljen az élet!)

Az egész világ nőfarsadalmának harca az életbenmaradt férf nem utolsó nő'dányáért

— Közeledik a farsang, most kezdődik a báliszezon, természetesen tehát, hogy a hölgyközönséget egyre inkább érdekli, egyre jobban foglalkoztatja a kérdés: milyen legyen és miből készüljön az estélyi ruha?.. Szép és elegáns estélyi ruhája azonban csak annak lehet, aki a legdivatosabb, a legjobb minőségű anyagokat vásárolja. Ezeknek az anyagoknak dus raktárát találja meg a hölgyközönség a Szmutny-cég v. Forray-uccai divatárú-üzletében, ahol egyben a legolcsóbban szerezheti be a legpraktikusabb háziruházati cikkeket és az elsőrendű minőségű paplanokat is. Az elegáns divatszövetek: a velour, transparant, crepsatin, marocain, „angyalbőr”, crep-ottomán, crep bouche, crep rayé-anyagok, divatselymek, breitschwantz, ruhacsipkék, színes selyemtüllök, ezüstlamék állanak a Szmutny-cég üzletében a vásárlóközönség rendelkezésére. Paplanok rendelésre készülnek a legfinomabb minőségben brokatselyemből és egyéb gyönyörű paplanyanyagokból. Kiterjed a Szmutny-cég raktára kelenyevásznakra, ágynemű-damasztokra, asztalneműekre, valamint függönyanyagokra is. Olcsó árak és nagyszerű kiszolgálás jellemzik a városzerte ismert Szmutny-céget, amelynek helyiségében a Ma nője megtalálhatja mindazt, amire ruházati cikkeiben szüksége van.

— Az aradi Gutenberg-dalkör Szilveszter-estélye. A Gutenberg-dalkör vasárnap este, a Bogdán-féle vendéglőben (v. Mikes Kelemen-ucca) Szilveszter-estélyt tart. Vendégeket szívesen lát a dalkör vezetősége.

Továbbra is érvényben marad a régi kontingentálási rendszer

Csökkentik az iparkamarák, a mezőgazdasági kamarák és a munkakamarák számát — Jelentések a községtanácsi és az ipari szenátorválasztások eredményéről

Bucurestből jelentik: A kormány költségvetési szempontból újabb takarékosági intézkedések életbeléptetésére határozta el magát. A közel jövőben redukálni fogják a kereskedelmi és iparkamarák, munkakamarák, valamint mezőgazdasági kamarák számát. Az érdekelt városokban most izgalommal várják, melyiket sújtja az új kormány intézkedés, illetve melyik várostól veszik el a fontos intézmények valamelyikét.

A kormányhoz közelálló tényezők szerint a január 3-ikán tartandó minisztertanácson a konverzió törvényének kérdését is le tárgyalják

és megállapítják mindazokat az alapelveket, amelyek szerint a kormány módosítja a törvényt.

Assan államtitkár elnökletével tegnap délután konferenciát tartottak a kereskedelemügyi miniszteriumban, amelynek során a kontingentálás új rendszerét beszéltek meg. Az értekezleten megvitatták az új kontingentálási rendszer alapelveit, egyben pedig megállapították azt is, hogy az új rendszer kidolgozása hosszabb időt vesz igénybe és ezért úgy döntöttek, hogy

a végleges tervezet elkészítéséig a jelenlegi kontingentálási rendszert tartják érvényben

és annak hatályát 1934. április 1-ig meghosszabbították. Április elseje után már az új rendszer lép életbe.

A cseh kormány figyelmébe ajánlják a franciaországi vasúti katasztrófa megdöbbentő tanulságait

A cseh vasúti alkalmazottak feltűnéstkelő memoranduma

Prágából jelentik: A cseh vasúti alkalmazottak szervezeteinek központi bizottsága ma nyilatkozatot tett közzé, amelyben

figyelmezteti a kormányt a borzalmas kimenetelű franciaországi vasúti katasztrófa tanulságaira.

A cseh vasutak szintén nagyon súlyos helyzetben vannak, az állami költségvetés elkészítésénél sajnálják a legszükségesebb beruházásokat is, olyannyira, hogy a korábbi állapot fenntartásáról nem gondoskodnak, hanem

teljes leromlásnak engedik át a kocsi-parkokat, a pályafenntartás költségeit sem fedezik és a vasúti személyzet teljesítőképeségét a végsőkig kihasználják.

Azok a tényezők, akik a csehszlovák vasúti vállalatok élén állanak, jól gondolják meg, hogy magatartásuk milyen következményekkel járhat. A cseh vasutasok megkövetelik azt, hogy az üzem biztonságáról legalább is annyira gondoskodjanak, amennyire őket az megilleti.

FILM KÖZLÖNY

Az utolsó férfi a földön (The only Man)

Utópisztikus zenésvigjáték bemutatója az Uránia-mozgóban.

A szenzációk, a szép nők filmje — az Uránia filmszínház újévi műsora. Káprázatos keretben bonyolódik a rendkívül érdekes cselekmény, amely a messzi jövőben játszódik. A filmben a legkülönbözőbb szépségtypusu nők adják a változatos és ötletes meséhez a hátteret, amely a rendező bőkezűsége révén olyan gazdag, amit legfeljebb egy-egy párisi nagyrevüben van alkalom látni. Tömegek felvonulása, selymek, lamék, kárpitok, kastélyok, parkok csillogó szépsége, a slágerekkel tulzsufolt muzsika, a rendezés szinte túlméretezett arányai, a száguldás autón, vonaton, repülőgépen, víz alatt és víz felett... felvonul itt egyszóval mindaz, amit a modern technika és az örök szépség kitermelt. Maga a mese roppant ötletes. A világ összes férfiai egy masculitus nevű betegségben elhalnak, a

kör elől csak egyetlen férfi, egy csinos, jófésült gentleman menekült meg, aki szerelmi bánatában az öserdőbe bujdosott. Rejtékhelyét azonban felfedezik és megindul a versengés a világ egyetlen férfijáért... Csupa szín, ötlet, hangulat, humor ez a film, amelyben az asszonyszíveket rabló Raoul Roulien, a csodaszép szőke sztár: Gloria Stuart, Edna May Oliver, Herbert Mundin ragyogtatják tehetségüket.

KÖZPONTI FUTÁS URANIA TELEFON: 480.

Ma, szombaton 3-kor leszállított helyárrakkal 5 órától rendezés helyárrakkal OPERETT. OPERETT.

Önagysága két férje

WERNER FUETTER, R. CHARLOTTE SUSA GEORG ALEXANDER

Holnap, vasárnap 11 órakor kettős műsor:

Játék a halállal | B ä b y
Az izgalmas filmje | ANNY ONDRA

Jön: A nő szépség dumperje filmen
Itt mek ének és táncszámokkal.

Nagy műsoros Szilveszter-est az Iparos-Otthon összes termeiben!
Malac-sorsolás! — Reggeli tánc! — Jazz-band! — Kiváló ételek és italok! — Olesó árak! 4968

Diplomáciai beavatkozás történt az Aradról elszármazott lovag Deutschné milliós örökségeért folyó perben

Románia római követe jegyzéket nyújtott át, amelyben a per aktáinak az aradi törvényszékhez való áttételét kérte. — A svájci bíróság elsőfokon özv. dr. Radó Károlynénak ítélte harminec milliós betétjét

Január 29-én tárgyalja a római bíróság a nagy pört

Körülbelül egy esztendeje folyik két ország területén az elkeseredett küzdelem lovag Deutschné-Lusztig Adél, az Aradról elszármazott uriaszony sokmilliós öröksége körül. A hatalmas örökségi perben az elmúlt hetek során több szerződés fejlemény állott be. Mint ismeretes, a Romában elhunyt uriaszony végrendeletében *Biró Benjáminné* szegedi uriaszonyt, 1932-ben elhunyt férje unokahugát jelölte ki főörökösnek, míg a többi — így aradi — rokonainak csak jelentéktelen összegeket hagyományozott.

Az elhunyt uriaszony nővére, özv. dr. *Radó Károlyné* megtámadta a végrendeletet és kérésére a római törvényszék zárlatot rendelt el a Romában talált vagyonra és zárgondnokul *Domenico Lucente* előkelő római ügyvédet nevezte ki. Özv. dr. *Radóné* négy ismert római ügyvédet: *Gustavo de Lucca*, a királyi ház ügyvédjét, *Prof. Francesco Carnelutti*, a velencei jogi egyetem rektorát, *Gregoraci Cesaret*, a római ügyvédi kamara elnökét és *Malcagni Cesaret*, a fascista-párt jogi osztályának vezetőjét bizta meg érdekeinek képviselésével és ezzel megindult a nagy küzdelem a milliós vagyonért. A harc még javában folyik, a tanukat diplomáciai uton idézték meg és megnevezésük miatt több ízben kellett elhalasztani a tárgyalást. Mint annakidején megtörtént, nővére beszámíthatatlanság címén támadta meg özv. lovag *Deutsch Gyuláné* végrendeletét és egész sorozat tanut jelentett be, akikkel ezt igazolni akarta. *A római törvényszék a közeli hetekben, január 29-én tartja meg az új tárgyalást a nagyérdekességű ügyben.*

Mielőtt azonban még tárgyalásra kerülhetett volna sor, rendkívül érdekes fordulat történt. A hagyatéki ügyről tudomást szerzett Románia római meghatalmazott minisztere, *Lugojeanu*, aki jelentést tett a külügyminiszteriumnak arról, hogy egy román állampolgárnő hagyatéka körül per indult meg. A külügyminiszterium információkat szerzett be az ügyben, majd utasította a római követet, nyújtson át jegyzéket az olasz külügy- és igazságügyminiszteriumhoz

és kérje, hogy a hagyatéki per aktáit tegyék át az illetékes romániai — ez esetben az aradi — törvényszékhez. A külügyminiszterium az olasz-román konzuláris egyezményre hivatkozik, amely kimondja, hogy az olasz állampolgárnak Romániában lévő hagyatéka ügyében az olasz bíróság, román állampolgárnak Olaszországban lévő hagyatéka kérdésében pedig a román bíróság illetékes dönteni.

Lugojeanu meghatalmazott miniszter át is nyújtotta a jegyzéket a *Palazzo Chigi*-ben, ahol azonban még nem történt döntés, elfogadják-e a román álláspontot és átteszik-e a hagyatéki ügyét az aradi törvényszékhez.

Miután ez a megoldás rendkívül előnyös lenne a perlelő özv. dr. *Radó Károlyné* számára, az uriaszony maga is kérte az ügynek Aradra való áttételét. Sőt hivatalos igazolást szerzett *Giacomo Garconi* bucuresti-i olasz konzultól, aki nyilatkozatban bizonyította, hogy az egyezmény megkötése óta Romániában elhunyt harminc olasz állampolgár vagyoni ügyeinek rendezését, tekintet nélkül arra, hogy végrendeletet hagyott-e hátra az illető, vagy pedig végrendelet nélkül hunyt el, az illetékes olasz bírósághoz tették át a romániai bíróságok.

A római pereskedéstől függetlenül külön per indult meg Svájcban, ahol az elhunyt uriaszonynak körülbelül 30 millió lejt kitevő készpénzbetétje volt. Az egyik freiburgi pénzügyintézet trezorjában fekszik a hatalmas összeg, amelynek birtokáért özv. dr. *Radóné* a freiburgi bíróság előtt indított pert. Képviselőként *W. Bartsch* ismert ügyvéd, az ottani ügyvédi kamara elnöke nyújtotta be a keresetet. *Biró Benjáminné* ellenkeresettel válaszolt és bejelentette, hogy iratokkal fogja igazolni, miszerint csupán neki áll jogában a pénz felvétele. Több tárgyalást tartottak az ügyben, a beígért iratok azonban nem érkeztek be, mire az ötödik tárgyaláson a freiburgi bíróság úgy határozott, hogy nem ad helyt az újabb használati kérésnek és

néhány héttel ezelőtt, november 22-ikén, ítéletileg kimondotta, hogy a betét özv. dr. *Radó Károlynénak* adandó ki.

A végrendeleti örökös fellebbezést jelentett be az ítélet ellen és a közeli hetekben tárgyalja ismét a nagy pert a fellebbezési bíróság.

A harc tehát még javában folyik. És nem valószínű, hogy hamarosan véget érjen, mert az összes érdekelt felek minden erejüket latbavetik, hogy az ő javukra szöljön a döntés. Érdemes is küzdeni, hiszen a mai viszonyok között ez a hagyatéka már mammutvagyonnak számít. Még szerencse a jövődéli győztes számára, hogy a római hagyatéka zárgondnoka szerény ember, az elmúlt esztendő alatt összes költségei és honoráriumai nem haladták meg a 20 ezer lírát, ami a vagyonhoz képest nem tekinthető nagy összegnek. A római vagyont hivatalosan 1 millió 460 ezer lírúra értékelték a leltár elkészítése alkalmával, azonban szakértők szerint az ékszereket és ritka festménye-

Feltűnést keltő fordulat a Reichstag felgyújtásának bűnpörében

Egy lengyel állampolgár állítása szerint, őt és Van der Lubbet két rohamosztagos bizta meg a német birodalmi gyűlés palotájának felgyújtásával

Zürichből jelentik: A Reichstag felgyújtásának ügyében szenzációs fordulat állott be, Zürich egyik legelőkelőbb ügyvédje, dr. *Rosenbaum* jegyzőkönyvet juttatott el a német birodalmi gyűlés elnökéhez, a lipcei per vádlottainak védőjéhez, valamint a Reichstag-gyújtogatás ügyében Párisban alakult nemzetközi bizottsághoz. A jegyzőkönyv szerint egy *Kaphan* nevű lengyel származású férfi szenzációs vallomást tett az ügyvéd előtt. *Kaphan*, aki Lengyelországban, 1908-ban született, elmondta, hogy 1928-ban, a hollandiai Leydenben megismerkedett *Van der Lubbével*, *Kaphan* és *Van der Lubbe* együtt indult el Berlinbe, ahol *Van der Lubbe* egy *Krause* és egy *Schulz* nevű rohamosztagossal ismertette meg. A hollandus erőszakkal arra akarta rábírní *Kaphant*, hogy iratkozzon be a német kommunista-pártba, mert ez feltétlenül szükséges annak a misszionának elvégzéséhez, amellyel meg akarják bizni őket. Később *Lubbe* *Kaphant* egy másik urnak is bemutatta, akiről később — fényképek alapján — megállapítást nyert, hogy *Helldorf* gróffal azonos. A gróffal folytatott beszélgetés során *Helldorf* kijelentette, hogy,

Aradi Kulturpalota

Csütörtökön, január 4-én

A Temesvári

Városi Szimfonikus Zenekar

Zenebarátok Egyesülete Zenekara

a Magyar Dalárda

rendkívüli

szimfonikus hangversenye

200 tagu együttes

Vezényel: RADU URLETIANU

Szólisták:

LAURISIN LAJOS, a budapesti Opera tenoristája

ARTNER ALLY hangversenyénekesnő

MUSOR:

ENESCU: I. Román Rapszodia

PAHLEN: Négerdalok

BLANCAFORT: Mati di festa

KODALY: Psalmas Hungaricus

GLAZUNOW: Stenka Razino

Jegyek:

Oláh Sándor könyvkereskedésében

ket aláértékelték, úgy hogy szerényen számítva is három millió lírát tesz ki özv. lovag *Deutsch Gyuláné* római hagyatéka.

A legérdekesebb fejlemények mindenesetre akkor várhatók, ha az olasz külügyminiszterium a konzuláris egyezmény alapján elfogadja a román kormány illetékességi kifogásait és a hatalmas örökségi per iratai az aradi törvényszék elé kerülnek döntés végett. Ez özv. dr. *Radóné* számára fontos helyzetet jelent, miután Aradon lakik és nem kell többé költséges külföldi utazásokat tennie és drága külföldi ügyvédek igénybevéni a sokmilliós vagyonért indított további harchoz.

Marosi Rudolf.

a nemzeti mozgalom előrehaladásához egy nagy tett végrehajtása szükséges és ezért fel kell robbantani a Reichstagot,

vagy valamely más középületet. *Helldorf* megígérte nekik, hogy a robbantás végrehajtása esetén mindketten 50—50 ezer márkát kapnak

Néhány nap múlva *Helldorf* gróf megváltoztatta az eredeti tervet és

kijelentette előttük, hogy a Reichstagot fel kell gyújtani.

A birodalmi gyűlés épülete ellen elkövetett merénylet napján *Lubbe* és *Kaphan* *Krause* és *Schulz* rohamosztagosok kíséretében autón a Reichstag felé indult. Itt megálltak az egyik ház előtt, amelybe bementek és amelyből földalatti folyosó vezetett a Reichstaghoz. *Kaphan* hátramaradt és amikor a többiek, beléptek a birodalmi gyűlés épületébe, ő visszafordult, az állomásra sietett és az első vonattal elhagyta Németországot. *Kaphan* kijelentette a zürichi ügyvéd előtt, hogy vallomását hajlandó a német igazságügyi hatóságok előtt is megtenni, abban az esetben, ha a lengyel követség saját védelme alá veszi és biztosítja arról, hogy nem történik semmi bántódása.

Ujévi griliás-malacok

a legnagyobb választékban, szép kivitelben legolcsóbban: 4008

WILD cukrászdában,
uj Bing-ház. Telef.: 160.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Váratlanul beszüntették a hunyadmegyei kudzsiri vas- és acélgépgyár üzemét

Több száz millió lej befektetés után megállt a gyár — tőkehiány miatt

Feltűnést keltő eseményről értesült ma az Aradi Közlöny munkatársa, akivel teljesen beavatott forrásból azt közölték, hogy a hunyadmegyei Cugir (Kudzsir) községben évtizedeken át működött vas- és acélgépgyárban váratlanul beszüntették a munkát és nincs kilátás arra, hogy hosszú időn belül ismét megkezdődjön ott a termelés.

A jelentős közgazdasági eseményről az alábbi adatokat közöljük: Körülbelül tíz évvel ezelőtt Bucuresti székhellyel több száz millió lej alapítójú részvénytársaság alakult, amely átvette a Kudzsir községben levő, vas- és acélárakat előállító gyárat. Az alapítókegy részét a kincstár jegyezte le, a többi részvény pedig különböző régi pénzcsoportok tulajdonában volt. Kezdetben igen széles keretek között folyt a munka, a vállalatot a legmodernebb gépekkel szerelték fel, az üzem kibővítésére több mint száz millió lej költött a részvénytársaság.

= Meghosszabbították a magyar-csehszlovák kliring-egyezményt. Prágából jelentik: E hó végén jár le a cseh-magyar kliring- és kompenzációs egyezmény, amelynek alapján Magyarország 29 ezer sertést szállít 20 ezer vagon tűzifa ellenében. Mivel a két állam még nem bonyolította le a fenti forgalmat, az egyezséget január elsején túl is meghosszabbították.

= Több millárd lej kölcsön dunai vashidak építésére. Bucurestiből jelentik: Bratianu pénzügyminiszter párisi látogatása alkalmával a nemzetközi Dunabizottsággal is tárgyalta, amely előtt feltárta annak szükségességét, hogy a Dunán új vashidakat építsenek a Vaskapu átépítésével kapcsolatban. A Dunabizottság megértéssel fogadta Bratianu javaslatát és interveniált, hogy az érdekelt államok tíz milliárd lej kölcsönt folyósítsanak a Dunabizottságnak e fontos közgazdasági és szociális terv megvalósítása végett. A Dunabizottság elnöksége a Népszövetség elé terjeszti a tíz milliárd lej kölcsön felvételének tervét és arra kéri a Népszövetséget, vállaljon garanciát a hatalmas összegért. Ha a kölcsönt folyósítják,

Amikor a csehszlovákiai Skoda-művekkel differenciája támadt az államnak és Zelecki ismeretes botránypörének részletei nyilvánosságra kerültek, az az elhatározás érelődött meg a felsőbb körökben, hogy a kisebb kaliberű ágyukat a kudzsiri gyárban fogják előállítani és e célból újból jelentékenyen kibővítették az ipartelepét. Az összes előkészületek megtörténtek arra, hogy az ágyúk és lövegek gyártása megkezdődjön, azonban azt egyelőre elhalasztották és ezidő szerint nem is tudható, mikor indul meg az üzem.

Az utóbbi napokig a magánhasználatra szükséges vas- és acélárú-cikkek gyártása zavartalanul folyt és több száz munkást foglalkoztattak. Most azonban a gyárnak ezek az üzei is beszüntek, holott a vajdahunyadi állami üzemekből állandóan fennakadás nélkül szállították a szükséges nyersvasat. A váratlan munkabeszűntetést azzal indokolják, hogy az óriási tőkével alakult részvénytársaság most tőkehiányban szenved.

ugy a szóban lévő területeken hosszú időre elűnik a munkanélküliség s megindul a fellendülés és teljesen új közlekedési utak kapcsolják össze a különböző országrészeket. A Dunahidak építésével együtt, az érdekelt államok is megkezdik annak az óriási autóutnak kiépítését, amely a nyugatot a kelettel kapcsolja össze.

= Románia teljesen új kereskedelmi kapcsolatot Olaszországgal. Bucurestiből jelentik: Lugoseanu, aki Romániának olaszországi követe, részletes jelentést küldött a kereskedelmi miniszternek arról, hogy Románia és Itália között teljesen új kereskedelmi- és kliringegyezmény jött létre. A konvenció minden tekintetben figyelembe veszi a két állam kereskedelmi, ipari, és mezőgazdasági érdekeit. A gazdasági kapcsolatok erős kiépítése céljából, Itália új vámtarifát készít, hogy könnyebbé tegye a romániai mezőgazdasági termékeknek Olaszországba való bevitelét. Az új megegyezés egyelőre egy évig marad érvényben és két hónappal a lejárt előtt kell nyilatkoznia az esetleges meghosszabbítás iránt. A nagyfentosságu új egyezményt a napokban aláírják a két állam megbízottjai.

= Megújítják a román-cseh kereskedelmi szerződést. Bucurestiből jelentik: December 31-én jár le a román-csehszlovák kereskedelmi szerződés. A kisanant gazdasági tanácsának határozata értelmében a szerződést meghosszabbítják.

= Ma: a kedvezményes adófizetés utolsó napja! Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium felhívást tett ma közzé, amelyben figyelmezteti az adófizetőket hogy december 30-ika az utolsó nap, amikor még öt százalékos redukióval fizethetik be az utolsó negyedévi adót, akik későbbben fizetik be adójukat, azoknak 3-10 százalékos késedelmi kamatot számítanak fel.

= Új adatok a francia nemzeti bank aranykészletéről. Párisból jelentik: A francia nemzeti bank legutóbbi hivatalos kiadványa szerint, az aranyálladék 77 milliárd frank, tehát a nyolc nappal ezelőtti kimutatás szerint, csupán 48 millió frankkal csökkent. Az arany külföldre való szállítása tilos és csak ezért csökkent 48 millió frankkal a jegybank aranykészlete. A kereskedelmi forgalom 3.7 milliárd frankról 3.3 milliárdra, az általános forgalom pedig 80.9 milliárd frankról 80.2 milliárdra esett. A bankjegy aranyfedezete 79.12 százalékról 79.41 százalékra emelkedett.

= A „Consum” új száma Bratianu pénzügyminiszter párisi tárgyalásairól közöl tudósítást. A lappangó bankválság és a csökkenő termelés az újévben a dollár stabilizációjára kényszeríti Rooseveltet. Az adóterhek könnyítésére újabb rendeleteket adott ki a pénzügyminisztérium. A lej hivatalos és magánforgalmi árfolyama közötti differenciát a kormány exportprémiumos rendszer után akarja kiküszöbölni. Új cégek és cégváltozások, közszállítások és árlejtések első forrásból a „Consum”-ban olvashatók. Kérjen mataványszámot a kiadóhivataltól: Cluj, Postafiók 127.

Fájdalomtól megtört szívvel jelentjük, hogy felejtethetetlen drága jó anyánk.

özv. Schwartz Benedekné

e hó 29-én, hosszas szenvedés után elhunyt. Drága halottunkat e hó 31-én, vasárnap délelőtt 11 órakor helyezték örök nyugalomra. Str. Cantacuzino 40. számú gyászházból.

Drága emlékét örökké szívünkbe záruik!

Gyermekei: Rózs, Marci, Frida, Hédi, Ilonka, Fanny. Unokái: Saci és Olga.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legolcsóbb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely erejét alakiáiban nem használja, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

HA ELHANYAGOLT KÖNYVELÉSE VAN, forduljon bizalommal minden irányú szakkérdésben „HITES KÖNYV-SZAKEMBERIHOZ” „expert contabil” jellege alatt az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 5003

INTELLIGENS kezdő leány irodába cassához vagy üzletben kiszolgálni ajánlkozik. Címe az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4993

LAKÁS.

ÖZSA SZÖLLŐ kapható 20 lej, volt szim Domokos-uca 8. 5002

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet az Aradi Közlöny főkiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben. 900

EGYSZOBÁS, konyhas lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny főkiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben. 900

ELLÁTÁS.

FELTÉTLENÜL diszkrét tisztá, elegáns butorozott vagy butorozatlan garzonlakást keresek. Cimeket „Anonym” jellegre az Aradi Közlöny főkiadóhivatalába kérem. 4994

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Paszeurizált 4692

habtejszin

előjegyezhető kizárólag

ARADI TEJCSARNOK

üzletben. — Telefon 3-72.

Mindenki figyeljen!

Ujévi ajándéktárgyak olcsón kaphatók, a Comisióban ezüst tálcák, ezüst cigarettatálcák, mindennemű ezüsttárgyak, keleti és belföldi szőnyegek. Festmények! Butorok! Játékok! Zálogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt temesvári zálogház folyósítja. — Meghosszabbításokat a legolcsóbban vállalunk „COMISIO” biz. üzlet, Bul. Reg. Maria 13., Dacia kávéház mellett. KESZPENZÉRT BMGVESSZÜK minden eladó dolgait. 200

FIGYELEM! Készpénzért megveszem eladó tárgyait, u. m.: hálo, ebédli, uriszoba berendezését, íróasztal, széslon, székek, asztalok, fotelok, ezüst tárgyak, vitrinek, dísztárgyak stb. Komplet szobaberendezések, keleti perzsa szőnyegek, festmények, antik vitrin, szőrebundák, ezüsttárgyak, fali vitrinek, képrámák, aranyozott couzol tükrök, előszobafal, intarziás antik asztalok, dísztárgyak, stb. eladók. SALGONE bizományi üzletében Str. Horia 1. szám (Széchenyi-uca) Neuman-palota. 1000

INGATLAN.

KARSEK kétszobás, előszobás magánházat megvételre. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 5001

Adómentes magánház

a v. Választó-uca mellett 2 szoba, előszoba, fürdőszobás lakással, átvehető teherrel, 180.000 lejért eladó.

PETRÁN-iroda Arad, Piata Avram Iancu 16. (Szabadság-tér.) 4996

Hirdessen az Aradi Közlönyben!